

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 417/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť O. M., Spojené štáty americké, S. M., Spojené štáty americké, I. D., Spojené štáty americké, a M. F., Spojené štáty americké, zastúpených advokátom Mgr. A. Š., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 3 Co 152/2008 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky pod sp. zn. VI/2 Pz 324/09 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. M., S. M., I. D. a M. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. novembra 2009 doručená sťažnosť O. M., Spojené štáty americké, S. M., Spojené štáty americké, I. D., Spojené štáty americké, a M. F., Spojené štáty americké (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 3 Co 152/2008 a Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) pod sp. zn. VI/2 Pz 324/09. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 14. novembra 2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa dedením stali podielovými spoluvlastníkmi spoluvlastníckeho podielu k sporným nehnuteľnostiam ležiacim v kat. úz. P. Pôvodnou vlastníčkou bola matka sťažovateľov ako ich právna predchodkyňa. Táto 29. augusta 1975 zomrela v Spojených štátoch amerických. Rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 12 C 155/92-9 z 24. júna 1992 bolo určené, že spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností sú D. M. a M. M. na tom základe, že matka sťažovateľov mala nehnuteľnosti neformálne darovať rodine B., ktorá ich neskôr mala previesť na M. V čase tohto súdneho konania však bola matka sťažovateľov už sedemnást' rokov mŕtva, no napriek tomu vystupovala v konaní ako žalovaná zdržujúca sa na neznámom mieste, pričom bola zastúpená ustanovenou opatrovníčkou. Podľa názoru sťažovateľov ich matka nikdy svoj spoluvlastnícky podiel rodine B. nedarovala, a preto aj údajný následný prevod musel byť neplatný. Potom, ako sa sťažovatelia o uvedenom podvode dozvedeli, podaním z 30. decembra 2004 požiadali o doručenie rozsudku okresného súdu, k čomu došlo 8. januára 2005. Následne podali 18. januára 2005 odvolanie a zároveň požiadali o odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Uznesením okresného súdu č. k. 12 C 155/92-40 z 10. februára 2005 bol návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania zamietnutý. Na základe odvolania sťažovateľov uznesením krajského súdu č. k. 2 Co 89/05-73 zo 7. novembra 2005 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené. Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia sťažnosť ústavnému súdu. Uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 41/06-8 z 15. februára 2006 bola sťažnosť odmietnutá s konštatovaním, že sťažovatelia sa môžu domáhať určenia vlastníckeho práva prostredníctvom určovacej žaloby. Sťažovatelia toto právo využili, avšak rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C 471/2001-328 z 5. mája 2008 bola ich žaloba zamietnutá. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 Co 152/2008 z 10. decembra 2008 bol rozsudok

okresného súdu potvrdený. Podľa názoru všeobecných súdov sťažovatelia nie sú aktívne legitimovaní, pretože ich matka ako právna predchodkyňa bola za odňatie nehnuteľností odškodnená na základe medzivládnej dohody medzi bývalou Československou socialistickou republikou a Spojenými štátmi americkými. Sťažovatelia podali proti rozsudku krajského súdu 23. februára 2009 podnet generálnej prokuratúry na podanie mimoriadneho dovolania, avšak Krajská prokuratúra v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) im nevyhovela. Na základe opakovaného podnetu zo 4. júna 2009 preskúmala vec aj generálna prokuratúra, ktorá takisto nezistila dôvody na podanie mimoriadneho dovolania. Tým sťažovatelia vyčerpali všetky prípustné právne prostriedky nápravy.

Podľa názoru sťažovateľov rozsudky všeobecných súdov predstavujú porušenie označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu z dôvodov, ktoré podrobne pertraktujú. Žiadajú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu v konaniach vedených krajským súdom pod sp. zn. 3 Co 152/2008 a generálnou prokuratúrou pod sp. zn. VI/2 Pz 324/09 s tým, aby bol rozsudok krajského súdu z 10. decembra 2008 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Z titulu náhrady nemajetkovej ujmy požadujú sumu 30 000 €. Napokon sa domáhajú aj náhrady trov konania.

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 152/2008 z 10. decembra 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 17 C 471/2001-328 z 5. mája 2008 o zamietnutí žaloby. Rozsudok bol spolu so spisom vrátený okresnému súdu 13. januára 2009.

Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. VI/2 Pz 324/09-12 zo 14. septembra 2009 vyplýva, že na základe opakovaného podnetu sťažovateľov smerujúceho proti zákonnosti vybavenia ich podnetu z 23. februára 2009 krajskou prokuratúrou preskúmala generálna prokuratúra opätovne rozsudok okresného súdu a krajského súdu. Dospela pritom k záveru o potrebe opakovaný podnet odložiť pre absenciu zákonných dôvodov na podanie mimoriadneho dovolania. Podľa názoru vybavujúceho prokurátora generálnej prokuratúry rozhodnutiam všeobecných súdov nemožno nič vytknúť, zodpovedajú zákonu a zistenému

skutkovému stavu veci. V ďalšom poukazuje na konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých záver vyplýva.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažnosť v časti smerujúcej proti konaniu vedenému krajským súdom pod sp. zn. 3 Co 152/2008 považuje ústavný súd za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Ústavnému súdu nie je presne známe, kedy bol rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 Co 152/2008 z 10. decembra 2008 doručený právnenému zástupcovi sťažovateľov, keďže z listinných dôkazov, ktoré mal k dispozícii, vyplýva iba to, že rozsudok spolu so spisom bol vrátený na okresný súd 13. januára 2009. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovatelia podnetom z 23. februára 2009 požiadali o podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu, možno usúdiť, že rozsudok krajského súdu musel byť doručený najneskôr uvedeného dňa. Keďže sťažnosť ústavnému súdu bola odovzdaná na poštovú prepravu 14. novembra 2009, stalo sa tak dávno po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti konaniu vedenému generálnou prokuratúrou pod sp. zn. VI/2 Pz 324/09. Túto časť sťažnosti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Mimoriadne dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je k dispozícii účastníkovi konania, ktorý mimoriadne dovolanie (na rozdiel od dovolania) nie je oprávnený sám podať. Jediným oprávneným subjektom na podanie mimoriadneho dovolania je totiž generálny prokurátor Slovenskej republiky. Je preto vecou jeho zváženia, či na základe preštudovania príslušných spisov zistí, alebo nezistí dôvody na jeho podanie.

V danom prípade generálna prokuratúra vykonala opakované preskúmanie právnej veci sťažovateľov a dospela k názoru o správnosti rozsudkov všeobecných súdov. Takémuto

postupu nemožno z pohľadu ústavného súdu nič vyčítať. Skutočnosť, že sťažovatelia majú na vec iný názor, je irelevantná.

Ústavný súd v závere poukazuje na to, že pokiaľ sťažovatelia neboli spokojní s rozsudkom krajského súdu, mohli sa v zákonnej dvojmesačnej lehote obrátiť na ústavný súd, pretože už vtedy vyčerpali všetky opravné prostriedky, resp. iné právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv alebo slobôd účinne poskytol a na ktorých použitie boli oprávnení (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Medzi tieto však nepatrí podnet na podanie mimoriadneho dovolania.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2009